



WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Til Utenriksdepartementet
Seksjon for klima, hav, og næringsutvikling

Oslo, 23.03.2026

WWF Verdens naturfond, forventninger til Prosjekt Vendepunkt

WWF ønsker debatten og stortingsmeldingen Prosjekt Vendepunkt sterkt velkommen, og ønsker å bidra til å løfte debatten på overordnet nivå, og bidra med kunnskap om spesifikke temaer. Her følger noen innspill til hvilke temaer og overordnede avklaringer vi mener at bør belyses i debattserien, seminaret om klima i bistanden, og til slutt stortingsmeldingen.

Hva er effektiv, transformativ og katalytisk bistand?

En presset global ressursituasjon gjør det nødvendig å tenke nytt om utviklingspolitikk, som framover må handle om mer enn bistanden alene. Bistanden må i seg selv bli mer transformativ og katalytisk. Det oppnår vi ved å fokusere på godt forankrede varige løsninger drevet frem av lokale sivilsamfunn, og gjennom å sette søkelyset på markedstransformasjoner. Det er varige systemendringer som utgjør den aller mest effektive bistanden.

Styrking av lokale institusjoner og demokratiske politiske prosesser er det som sørger for robust langsiktig utvikling. Støtte til arbeid som stiller krav til næringsliv, eller bidrar til regulatoriske endringer, kan sikre varig endring forankret i våre samarbeidsland. Dette er effektive løsninger som reduserer avhengigheten av bistand på lengre sikt. Produsentansvarsordninger er et godt eksempel på hvordan bistand kan underbygge systemendring, for eksempel innen plast og avfallshåndtering, som kan ha enorme utvikling-, klima- og miljøeffekter på en svært kostnadseffektiv måte. I stedet for at bistanden skal dekke enorme finansieringsbehov for infrastruktur, bidrar den gjennom opprettelsen av produsentansvarsordninger til at nasjonale og internasjonale selskaper blir gjort ansvarlige for å dekke kostnadene og redusere avfallsmengden. I tillegg vil sterke institusjoner legge grobunn for økonomisk utvikling gjennom økt innovasjon, mobilisering av kapital, og rettferdig fordeling.

Bistandens rolle for internasjonalt samarbeid

Som et lite land med en geopolitisk strategisk plassering, er Norge avhengig av folkeretten og internasjonalt samarbeid. Sterkere samarbeid på tvers av regioner, styrking av demokratiske bevegelser og sivilsamfunn, samt forebygging av fremtidige kriser og destabilisering, er i kjernen av norske utenrikspolitiske interesser. Når det multilaterale systemet er i endring, er det essensielt at Norge tar en ledende rolle for felles, demokratiske løsninger på de største utfordringene det globale samfunnet står overfor, som den globale klima, natur og forurensningskrisen.



Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

I en verden der enkelte land ønsker å undergrave internasjonalt samarbeid, må Norge la politisk lederskap og bistandsarbeid trekke i samme retning. Norske myndigheter bør bygge koalisjoner av villige land og utforme nye avtaler, regelverk og samarbeidsformer blant disse for å løse de felles utfordringene vi står overfor. Samtidig som bistandsfinansiering kan spille en avgjørende rolle for at lavinntektsland kan få en sterk stemme i internasjonalt samarbeid, og sivilt samfunn både kan bygge den nødvendige folkelige forankringen og bidra med den nødvendige kunnskapen for å lykkes.

Tydeliggjøre skillet mellom klimabistand og klimainvesteringer

Klimabistand og klimainvesteringer er to viktige pilarer i vår internasjonale klimainnsats som må redegjøres for. Stortingsmeldingen må klargjøre skillet mellom *klimabistand* og *klimainvesteringer*. Klimabistand er tilskudd og bidrag som når de som rammes hardest av klimaendringene, samt gir dem en stemme og mulighet til å være en del av løsningen. Klimainvesteringer er lønnsomme pengeplasseringer med positiv klimaeffekt, der vi får igjen pengene dersom vi selger oss ut i tillegg til en ofte betydelig avkastning. Klimainvesteringer er noe vi selv tjener godt på og bør derfor ikke gå over bistandsbudsjettet.

Både klimabistand og klimainvesteringer er områder der Norge har interesser og kan gjøre en forskjell, og spesielt innen klimainvesteringer gir det mening å tenke nytt og større. Men da trengs et tydeligere skille.

Nå som verden har satt et nytt kollektivt mål om global tredobling av klimafinansiering, bør det kunne forventes at Norge stepper opp med langt større ambisjoner framover. Samtidig som Norge opplever ekstraordinære oljeinntekter som følge av krig og uro, trengs det minst [6,3 billioner dollar i årlig klimafinansiering](#) fram til 2030 for å unngå de verste effektene av klimaendringene. Norge bør bidra til dette gjennom addisjonelle midler til klimatilpasning, og en betydelig oppskalering av klimainvesteringer i framvoksende økonomier, uten at det budsjettføres som en utgiftspost.

Investeringer som komplementerer norsk bistandsinnsats

Vårt globale økonomiske fotavtrykk går langt ut over bistandsbudsjettet. Norsk kapital kan bidra til å trekke verden i den retning vi ønsker, samtidig som vi får god avkastning tilbake. Utviklingspolitikken bør ta et aktivt forhold til norske investeringer, og drøfte hvordan norsk kapitalplassering kan gjøres på en måte som både er lønnsom for Norge og bidrar til fattigdomsreduksjon og globale fellesgoder. Å utvide den geografiske horisonten for norske statlige investeringer er også god risikospredning på lang sikt i en tid med uforutsette geopolitiske hendelser i våre tradisjonelle investeringsmarkeder. Klimainvesteringer i utviklingsland og framvoksende økonomier er en smart pengeplassering for Norge. Samtidig er det foreløpig politisk vedtatt en snever geografisk begrensning på Statens Pensjonsfond Utland (SPU) sine investeringer i unotert fornybar infrastruktur. Her finnes det muligheter for langt større positive synergier mellom finanspolitikken, utviklingspolitikken og utenrikspolitikken enn det som er tilfelle i dag.

Klimainvesteringsfondet, forvaltet av Norfund, er Norges mest effektive og vellykkede mekanisme for å kutte utslipp gjennom svært lønnsomme investeringer. Fondet bidrar til å unngå [17,6 millioner tonn CO2-utslipp per](#) år, med en [snittavkastning på 19 prosent i norske kroner](#). Det er bred politisk enighet på Stortinget om at Klimainvesteringsfondet skal oppskaleres, gjennom et nytt mål for klimafinansiering som tar i bruk Klimainvesteringsfondet. Dette målet bør være ambisiøst på Norges vegne og ta hensyn til vår rettmessige andel av klimaproblematikken, og de enorme globale behovene for investeringer i fornybar energi. På sikt vil et naturlig nivå for investeringer i Klimainvesteringsfondet være 0,25% av SPU, noe det er rom for innenfor dagens praktisering av handlingsregelen.

Det er viktig at våre lønnsomme investeringer i fornybar energi ikke går på bekostning av bistanden. I dag budsjettføres 25 prosent av Klimainvesteringsfondet som en tapsavsetning over bistandsbudsjettet, og hele overføringen til fondet regnes som en del av én-prosenten av BNI til bistand. Denne budsjetteringen hindrer en virkelig oppskalering av fondet, og spiser samtidig av viktig og effektiv bistand på andre felt. Dermed bør budsjettføringen endres slik at hele overføringen til fondet ses som en formuesplassering. Dette ville vært i tråd med statens bevilgningsreglement, samtidig som det vil muliggjøre at fondet kan oppskalere sine lønnsomme investeringer i fornybar energi.

Klima, hav og natur er en forutsetning for utvikling, og en bærebjelke i all annen bistand

Klimaendringene berører all annen tematisk innsats i norsk bistand. Klimaendringer påvirker utbrudd av smittsomme sykdommer og virus, antimikrobiell resistens, global matsikkerhet, og ikke minst er klimafinansiering en svært viktig nøkkel for å bekjempe fattigdom. Regjeringens [egne én-helse strategi](#), lansert i 2024, viser tydelig til samspillet mellom klimaendringene og helsesikkerheten, og dermed også viktigheten av å arbeide med klima på tvers av alle andre innsatser.

Natur- og klimaødeleggelser er et stort fattigdomsproblem siden de mest sårbare områdene som rammes hardest også har minst ressurser til å håndtere problemene. Plastforurensing, som er et av de raskest voksende miljøproblemene vi står overfor, truer verdens matfat og kan forsterke økonomisk ulikhet og uhelse. Plastforsøpling er et enestående eksempel på koblingen mellom klima, natur og helse, da økt forsøpling fører til forurensing av drikkevann og jordsmonn som skaper grobunn for sykdommer, samt dødelig luftforurensing. Rene hav og arbeid mot plastforsøpling er et område der Norge som havnasjon har store interesser og ikke minst unik kompetanse og mulighet til å fortsette å gjøre en avgjørende forskjell.

Manglende finansiering av tiltak som sørger for beskyttelse mot og tilpasning til klimaendringene utgjør et eksistensielt problem, vi vil blant annet se flere sult- og vannkriser, mer ekstremvær, og nye flyktningkriser når flere steder blir ubeboelige. Den solidariske klimainnsatsen bør forsterkes, siden de mest dramatiske konsekvensene treffer de aller fattigste menneskene og landområdene hardest. Samtidig er innsatsen for både kutt i klimagassutslipp, og klimatilpasning internasjonalt i Norges egeninteresse da økt ustabilitet og konflikt også vil ramme oss. I bidrag til gjenoppbygging etter krig og konflikt må ny infrastruktur være klimasmart og fornybar, for å unngå forlenget fossilavhengighet og klimarisiko.

Klimafinansiering til utslippskutt og tilpassing gjennom sivilsamfunnet

Deler av klimabistanden passer hverken inn som lønnsomme investeringer eller som bistand relatert til fattigdomsbekjempelse. Dette er fordi deler av klimafinansieringen må gå som bistand der nettopp klimaeffekten er den av høyeste utviklingsrelevans. Dette innebærer blant annet deler av Norges arbeid med regnskogsatsingen og samarbeid mot avskoging i tropiske skogland, som er et effektivt virkemiddel for å redusere utslipp og bevare viktig natur.

Naturbaserte løsninger gjennom lokalt sivilsamfunn skaper eierskap og trygg forvaltning av ressurser. Langsiktig og forutsigbar klimafinansiering muliggjør tilpasningsresultater som er lokalt eid, politisk forankret og skaper varige endringer. Mangrover er et eksempel på et viktig satsningsområde som reduserer eksponeringen for sykloner, flom og kysterosjon, støtter fiskeri og matsikkerhet og lagrer store mengder karbon, noe som gjør dem avgjørende for både klimaresiliens og langsiktig utslippsreduksjon.

Det er viktig at vi ikke mister syne av den transformative bistanden som går gjennom lokale aktører på bakken. Lokalt ledet utvikling krever at sivilsamfunn i våre samarbeidsland mottar den nødvendige støtten til å selv påvirke politiske prosesser. Over tid er den mest effektive bistanden den som også eies og forvaltes av sivilsamfunnet, og dette er et helt sentralt prinsipp også innen klimafinansiering.



Vi forventer at prosjekt Vendepunkt tydeliggjør hvordan Norge skal styrke sin innsats for klimabistand framover, for å sikre at vi forblir ambisiøse i å dekke opp for vår rettferdige andel av klimaregningen, og at bistanden når fram til de som rammes hardest av klimaendringene.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Kåre Ansvær". The signature is written in a cursive, flowing style.

Generalsekretær
WWF Verdens naturfond

